

JEGYZŐKÖNYV

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. október 22-én 14.00 órai kezdettel Veszprémben, a Megyeháza földszinti Képviselői Irodájában megtartott rendkívüli nyilvános üléséről.

Jelen voltak:

Polgárdy Imre, a megyei közgyűlés alelnöke

Dr. Áldozó Tamás
Dobó Zoltán
Gaálné Vörösmarty Éva
Galambos Szilvia
Hári Lenke
Dr. Horváth József
Dr. Horváth Zsolt
Lévai József
Orbán Imre
Papp Tamás
Pusztai István
Sárvári Csaba
Stolár Mihály
Végh László
Vörös Kálmán képviselők

Távolmaradását bejelentette:

Lasztovicza Jenő a megyei közgyűlés elnöke
Nagy Jenő képviselő

Jelen voltak továbbá:

Molnár Tamás igazgató – Közép-dunántúli Regionális
Fejlesztési Ügynökség, Székesfehérvár
Dr. Imre László megyei jegyző
Diószeginé Tímár Hajnalka irodavezető
Szász Jutka irodavezető
Fabacsovics Zoltán irodavezető
Dr. Molnár Gyöngyi jogtanácsos
Zsebe Péter önkormányzati referens, jegyzőkönyvvezető

Polgárdy Imre

Köszöntötte a testület ülésén megjelent képviselőtársait, a hivatal és a sajtó munkatársait, valamennyi megjelent vendéget.

A jelenléti ív alapján megállapította, hogy a 18 fő közgyűlési tag közül 16 fő jelen van, az ülés határozatképes.

Ismertette, távolmaradását előzetesen bejelentette: Lasztovicza Jenő a megyei közgyűlés elnöke, továbbá Nagy Jenő képviselő.

- Bejelentette, hogy az Ügyrendi Bizottság a 2013. október 22-ei ülésén a napirendi tervezetet tárgyalásra alkalmasnak minősítette.

Indítványozta fentiek figyelembevételével a napirend elfogadását.

A megyei közgyűlés tagjai közül jelen volt 16 fő.

Ezt követően a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése 16 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta az alábbi

43/2013. (X. 22.) MÖK határozatot:

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 2013. október 22-ei rendkívüli ülésének napirendjét a következők szerint állapította meg:

1. Beszámoló az ÁROP-1.2.11/A-2013-A kódszámú felhívásra pályázat benyújtásáról

Előadó: Lasztovicza Jenő, a megyei közgyűlés elnöke

Előkészítésért felelős: Ratkovszky Judit pályázati referens

2. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tématerületeihez illeszkedő Veszprém megyei gazdaságfejlesztési részprogram (I. fázis) – előzetes igényfelmérés –

Előadó: Lasztovicza Jenő, a megyei közgyűlés elnöke

Előkészítésért felelős: Fabacsovics Zoltán megyei főépítész, irodavezető

Határidő: azonnal

Felelős: Lasztovicza Jenő, a megyei közgyűlés elnöke

NAPIRENDEK TÁRGYALÁSA

1./ Beszámoló az ÁROP-1.2.11/A-2013-A kódszámú felhívásra pályázat benyújtásáról

Polgárdy Imre

Bejelentette, hogy az illetékes szakbizottságok az előterjesztést megtárgyalták és a közgyűlésnek elfogadásra javasolták.

Megkérte a képviselőcsoportok vezetőit, amennyiben az előterjesztéssel kapcsolatban véleményük, javaslatuk van, azt a napirendi vita megkezdése előtt szíveskedjenek ismertetni.

A képviselőcsoportok vezetői részéről az előterjesztéssel kapcsolatban vélemény, javaslat nem hangzott el.

Kérdés, hozzászólás nem hangzott el.

Polgárdy Imre

Indítványozta, hogy a közgyűlés döntsön az előterjesztés elfogadásáról.

A megyei közgyűlés tagjai közül jelen volt 16 fő.

Ezt követően a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése 16 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta az alábbi

44/2013. (X. 22.) MÖK határozatot:

1. A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Veszprém Megyei Önkormányzati Hivatalnál létszám bővítéséről az ÁROP-1.2.11/A-2013-A kódszámú pályázat megvalósításáról szóló 34/2013. (IX. 19.) MÖK határozat 2./ pontját hatályon kívül helyezi.
2. A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 21/2013.(IV.25.) MÖK határozat 1. pontjának szövegét az alábbi szövegrészre módosítja:

 „1. egyetért azzal, hogy a korábban felfüggesztett ÁROP-1.2.11/A-2013 kódszámú, „Területfejlesztési tevékenység támogatása a konvergencia régiókban lévő megyei önkormányzatok számára” című, az új kiírás szerinti ÁROP-1.2.11/A-2013-A kódszámú, „Területfejlesztési tevékenység támogatása a konvergencia régiókban lévő megyei önkormányzatok és a Balatoni Fejlesztési Tanács számára” című könnyített elbírálású pályázati felhívásra a Veszprém Megyei Önkormányzat pályázatot nyújtson be a kiírásban szereplő tartalmi és formai követelmények szerint 89 999 533 Ft támogatási összeg megjelölésével.”
3. Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése elfogadja az ÁROP-1.2.11/A-2013-A kódszámú felhívásra benyújtott pályázat tartalmáról szóló beszámolót.

Határidő: azonnal

Felelős: Lasztovicza Jenő, a megyei közgyűlés elnöke

2. **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tématerületeihez illeszkedő Veszprém megyei gazdaságfejlesztési részprogram (I. fázis) – előzetes igényfelmérés –**

Polgárdy Imre

Bejelentette, hogy az illetékes szakbizottságok az előterjesztést megtárgyalták és a közgyűlésnek elfogadásra javasolták.

Megkérte a képviselőcsoportok vezetőit, amennyiben az előterjesztéssel kapcsolatban véleményük, javaslatuk van, azt a napirendi vita megkezdése előtt szíveskedjenek ismertetni.

A képviselőcsoportok vezetői részéről az előterjesztéssel kapcsolatban vélemény, javaslat nem hangzott el.

Kérdések

Pusztai István

A megyei részprogramokhoz kapcsolódóan tett fel kérdést. Megjegyezte, az előterjesztést nem tartja igazán informatívnak. Kérdése volt, miért pont az előterjesztésben szereplő kilenc fejlesztési irány került kijelölésre, továbbá van-e jogszabályi determinációja annak, hogy ilyen típusú fejlesztéseket kívánnak az operatív programban megcélózni, valamint van-e olyan fejlesztési irány, amelyet az előkészítés során elvetettek. Véleménye szerint a részprogramok átfedik egymást, a kilenc programból lehetett volna ötöt összeállítani. Hiányolta, hogy a programok között Veszprém miért nem szerepel, hiszen a megye turisztikai kínálatában fontos helyet foglal el. Véleménye szerint az anyagban előkészítési problémák tükröződnek. Úgy látja, amelyik polgármester komolyan vette az adatbekérést, annak a területnek szerepelnek az anyagai a dokumentumban, amelyik polgármester nem figyelt az

adatszolgáltatásra, azon területek mintha hiányoznának az anyagból. Megjegyezte, programot kívánságlista alapján nem lehet készíteni.

Megkérdezte, hogy az előterjesztésben szereplő második határozati javaslat miért pont az abban foglalt konkrét felsorolásokat nevesíti. Hiányolta a felsorolás összhangját a megyei fejlesztési programmal. Példaként megemlítette, hogy a programban szerepel a 82-es sz. út olaszfalui szakaszának fejlesztése, de nincs a felsoroltak között a már megkezdett Gyulafirátót-Kádártai elkerülő út, valamint a 710-es sz. közlekedési út autópályára történő becsatlakozása. Megkérdezte, hol található a 8-as számú főközlekedési úttal kapcsolatos fejlesztési irány a programban. Az előterjesztésben foglaltakat ötletszerűnek nevezte.

Dr. Horváth József

Megkérdezte, hogy az anyagban szereplő 21,5 Milliárd forint összegű forráskeret csak a megyei szintű fejlesztésekre áll-e rendelkezésre.

Válaszok

Dr Imre László

Elmondta, az anyagban azért nem szerepel Veszprém, mert a megyei jogú városok önállóan terveznek. A megyei közgyűlésnek a területfejlesztési törvény értelmében koordinációs feladatai vannak, Veszprém városával folyamatos egyeztetések zajlanak. Hangsúlyozta, az említett 21,5 Milliárd forint összegű forráskeret csak a megyei szintre vonatkozik, a tervek szerint a megyei jogú városok önálló forráskerettel rendelkeznek, de a tervezés fázisában a programok koordinációja kiemelt jelentőségű. Megemlítette a Balatoni Fejlesztési Tanács sajátos helyzetét, amely a Balaton kiemelt fejlesztési területéhez kötődik és szintén külön hozzárendelt forrással bír. Hangsúlyozta, a 8-as számú főközlekedési úttal kapcsolatos fejlesztés a beruházás léptéke miatt a megyei programozásba nem fér bele, ez az országos program részét képezi.

Hozzátette, az előterjesztés a koncepcióból építkezik, a beérkezett javaslatokat a koncepcióhoz igazítva igyekeztek megjeleníteni. Kiemelte, nem véletlen az előterjesztés címe, amely jól tükrözi, hogy jelenleg a megyei gazdaságfejlesztési részprogramozás I. fázisa zajlik, amelyben az előzetes igények felmérésére került sor. Fontosnak tartotta, hogy a határozatot a tervezés időszakában nevesített javaslatokkal fogadják el, mivel ezek a javaslatok még az ágazati programok részeivé válhatnak.

Fabacsovics Zoltán

Hangsúlyozta, a Területi Operatív Program elkészítéséhez kapcsolódó iránymutatás a fejlesztési tématerületeket meghatározta. Az előterjesztésben szereplő jelenlegi dokumentum ezek figyelembevételével, a városokkal és kistérségeikkel koordinálva született meg.

Hozzászólások

Pusztai István

A válaszokra reagálva elmondta, célszerű lett volna az előterjesztéshez csatolni a Területi Operatív Programban szabályozott fejlesztési irányokat. Nem értett egyet a Megyei Jegyző 8-as számú főközlekedési úttal kapcsolatos válaszával. Véleménye szerint az előterjesztés második határozati javaslatában eleve csak olyan tartalmak szerepelnek, amelyek a megyei hatáskört meghaladják, egyik sem része a megyei programnak. Fenntartotta véleményét, hogy nincs összhang a felsorolt javaslatok és a megyei operatív program között.

Lévai József

Elmondta, értelmezése szerint az előterjesztésben a megye gazdaságfejlesztési programját részletezik, amellyel párhuzamosan a városok és kistérségek is állítottak össze saját programokat, melyeket a megyei közgyűlés koordinációs szerepéből adódóan a későbbiekben véleményezni fog. Az előterjesztés csak azokat a célokat, fejlesztési irányokat tartalmazza, amelyeket a megyei szintre előirányzott 21,5 milliárd forintos forrásból kívánnak megvalósítani. Hozzászólásában az előterjesztésben meghatározott irányokat alapvetően helyesnek nevezte. Az iparterületi fejlesztésekhez kapcsolódva fontosnak tartotta a barnamezős területek bevonásának nevesítését. Jelezte, meggondolandó, hogy a közgyűlés képviselői is részt vehessenek a Területfejlesztési Szakmai kollégium munkájában.

Dr. Horváth József

Elmondta, az előterjesztés előkészítési munkálatai során a városok és kistérségeik megküldték az általuk fontosnak tartott, előterjesztésbe foglalandó fejlesztési elképzeléseiket. Hozzászólásában hangsúlyozta, az ajkai kistérség által megküldött két fontos fejlesztési cél mégsem szerepel a határozati javaslatban. Az egyik a barnamezős területek fejlesztése. A másik terület a 8-as főút - Ajka várost nyugatról elkerülő út ipari park feltárásával történő kiépítése. A Mal Zrt-től induló, a 8-as sz. főútra való csatlakozás lehetővé tenné az út menti vállalkozások logisztikai forgalmának lebonyolítását, tehermentesítve a város és a kistérség forgalmát. Véleménye szerint mindkét fejlesztési cél megvalósítása meghaladja Ajka kistérség lehetőségeit. Kérte, hogy az említett célokkal az előterjesztés második határozati javaslatát egészítsék ki.

Válasz, reagálás**Polgárdy Imre**

Egyetértett Lévai József felvetésével, miszerint a közgyűlés képviselői is részt vehessenek a Területfejlesztési Szakmai kollégium munkájában.

Dr. Imre László

Elmondta, nem látja akadályát, hogy a közgyűlési képviselők a kollégium ülésein részt vegyenek. Jelezte, az előterjesztés második határozati javaslatának kiegészítésére szintén lehetőség van, ha alelnök úr befogadja az elhangzott javaslatokat.

Polgárdy Imre

Indítványozta, hogy a közgyűlés döntsön a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tématerületeihez illeszkedő Veszprém megyei gazdaságfejlesztési részprogram (I. fázis) – előzetes igényfelmérés – dokumentációban foglaltak jóváhagyásáról.

A megyei közgyűlés tagjai közül jelen volt 16 fő.

Ezt követően a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése 16 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta az alábbi

45/2013. (X. 22.) MÖK határozatot:

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése:

1. A határozat mellékletét képező Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) tématerületeihez illeszkedő Veszprém megyei gazdaságfejlesztési részprogram (I. fázis) – *előzetes igényfelmérés* – dokumentációban foglaltakat jóváhagyja.
2. A közgyűlés felkéri a megyei közgyűlés elnökét, hogy a határozat 1. pontja szerint jóváhagyott dokumentációt minőségbiztosítás céljából küldje meg a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal részére.

Határidő: azonnal

Felelős: Lasztovicza Jenő, a megyei közgyűlés elnöke

A határozat melléklete a jegyzőkönyvhöz csatolva.

Polgárdy Imre

Indítványozta, hogy a szóbeli kiegészítések, javaslatok figyelembevételével közgyűlés döntsön a „Javaslat a megyei területfejlesztési kompetenciát meghaladó igények figyelembevételére az ágazati operatív programok tervezése során” tárgyú határozati javaslat elfogadásáról.

A megyei közgyűlés tagjai közül jelen volt 16 fő.

Ezt követően a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése 16 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta az alábbi

46/2013. (X. 22.) MÖK határozatot:

1. A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése a megyei területfejlesztési részdokumentumok előkészítése során Veszprém megye városaitól beérkezett, az elkészült megyei területfejlesztési koncepcióval összhangban álló, de a megyei tervezési kompetenciát meghaladó igényeket fontosnak és kiemelendőnek tartja, melyekre felhívja a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal figyelmét és kéri mindezeket az ágazati operatív programok tervezése során figyelembe venni:
 - a 83-as főút Győr-Pápa közötti szakaszának modernizációja (illetve Devecserig történő meghosszabbítása)
 - a 77-es főút Veszprém-Tapolca közötti szakaszának modernizációja
 - 82-es út olaszfalui szakasz fejlesztései
 - a 7217 jelű Balatonalmádi – Veszprém közötti közút fejlesztése
 - kerékpárút hálózat továbbfejlesztése
 - Győr-Celldömölk vasútvonal villamosítása
 - a pápai repülőtér vegyes hasznosítása, a győri autóipari centrum és Nyugat-Dunántúli Autóipari Klaszter logisztikai ellátása érdekében
 - Bakony-Balaton Mechatronikai és Járműipari Klaszter fejlesztése

- vízgazdálkodási fejlesztések – melynek során záportározók létesítése, ivóvízhálózat fejlesztése, szennyvízelvezetés és tisztítás korszerűsítése fejlesztése eddig el nem látott területeken, valamint az akvakultúrával való gazdálkodás ösztönzése történjen
- MAL vörösiszap tározók kármentesítése, hasznosítása
- Marcal-völgye komplex fejlesztése
- 8-as főút - Ajka város nyugatról elkerülő út kiépítése ipari park feltárásával Mal Zrt-től induló, a 8-as sz. főútra való csatlakozással
- barnamezős beruházások támogatása

2. A közgyűlés felkéri a megyei közgyűlés elnökét, hogy a határozat 1. pontja szerint indítványát további intézkedés céljából küldje meg a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal részére.

Határidő: azonnal

Felelős: Lasztovicza Jenő, a megyei közgyűlés elnöke

Polgárdy Imre

Megköszönte a közgyűlés munkáját.

Az ülést 14³⁵-kor berekesztette.

A jegyzőkönyvben szereplő napirendi pontokhoz tartozó előterjesztések a Veszprém Megyei Kormányhivatal részére már megküldésre kerültek.

k.m.f.

Polgárdy Imre
a megyei közgyűlés alelnöke

Dr. Imre László
megyei jegyző

**Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
(TOP) tématerületeihez illeszkedő Veszprém megyei
gazdaságfejlesztési részprogram (I. fázis) –
előzetes igényfelmérés**

Tartalomjegyzék

1. Ipari Parkok fejlesztése, Inkubátorházak, Innovációs és Szolgáltató Központok, létrehozása és tanácsadási szolgáltatások fejlesztése, ipari területek fejlesztése a munkahelyteremtés érdekében...	3
2. Turizmus kártya Veszprém megyében	7
3. Együttműködésekre épülő, különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő, összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása Balatonfüred, Pápa, Tapolca-Sümeg, Zirc városokban	9
4. Tematikus utak kialakításának támogatása – Borút hálózat létrehozása (Somló-hegy, Badacsony és környéke, Balatonfüred – Csupak borvidék), Várak, kastélyok Veszprém megyében és „egyházi” út kialakítása	13
5. Alternatív energia a településeken	19
6. Helyi termékek gyártásának és piacteremtésének ösztönzése – kézműipar, Termelői piacok, termelői polcok elterjesztése illetve a Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése	20
7. A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközis stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése	24
8. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával - paktumok	26
9. Ösztöndíj program a pályakezdők munkába állásának biztosítása érdekében „Befektetés a jövőbe” és a helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése	28

Előzetes megyei gazdaságfejlesztési és megyei foglalkoztatási, humán fejlesztési irányok

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram	
Projektcsomag címe	
Megyei Gazdaság- és Vállalkozásfejlesztési Program –	
1. Ipari Parkok fejlesztése, Inkubátorházak, Innovációs és Szolgáltató Központok, létrehozása és tanácsadói szolgáltatások fejlesztése, ipari területek fejlesztése a munkahelyteremtés érdekében	
1. Fejlesztési irány célja	
1. Gazdasági és üzleti környezet javítása 1.1. Vállalati aktivitást erősítő <i>üzleti infrastruktúra feltételeinek javítása, vállalkozói aktivitásának növelése</i>, a hiányterületeken ennek megteremtése. 1.2. A kkv-k <i>versenyképességének javítása, új munkahelyteremtést célzó kkv beruházások</i> támogatása 1.3. A vállalkozások <i>finanszírozási környezetének javítása</i>, tőkeellátottság növelése 2. Alternatív és helyi gazdaságfejlesztés, valamint foglalkoztatás bővítés 3. Térségi kísérleti fejlesztések támogatása, a megyei Kis és Középvállalkozások Technológiai Fejlesztését és Innovációját Támogató Program Például Várpalota gazdasági szerepének erősítése, gazdaság élénkítése, innovatív technológiák betelepítése, vállalkozások ösztönzése, segítése. Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése Online megjelenéshez, e-kereskedelemhez kapcsolódó tanácsadás, marketing tanácsadás, piackutatás, igényfelmérés, logisztikai tanácsadás Ahhoz, hogy minél hatékonyabban és nagyobb számban tudják a kisvállalkozók termékeiket értékesíteni hazai és külföldi piacon egyaránt, szükség van korszerű, hatékony webes felületre. A projektcsoporthoz célja, hogy minél több vállalkozónak legyen olyan online áruháza, mely megfelelő piackutatás után az értékesítést leghatékonyabban szolgálja és a termelés növekedését idézi elő. Ezzel mind a munkahelyek megtartása, mind újak létesítéséhez járul hozzá.	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	OP besorolás
1. Gazdasági és üzleti környezet javítása 1.1. Vállalati aktivitást erősítő <i>üzleti infrastruktúra feltételeinek javítása, vállalkozói aktivitásának növelése</i>, a hiányterületeken ennek megteremtése: 1.1.1. Telephelyfejlesztés (Ajka, Balatonfüred, Balatonfűzfő, Várpalota, Zirc), ipartelepítés, iparterületekhez kapcsolódó feltáró utak kialakítása az önkormányzati tulajdonú ipari parkokban (Palota Ipari Park – Várpalota; Pápai Ipari Park – Pápa; Zalahalápi Ipari Park – Zalahaláp; Zirci Ipari Park – Zirc, Ajka, Balatonfüred, Meggyeserdei iparterület – Devecser, Fűzfői Ipari Park telephelye – Balatonfűzfő, Litér, Királyszentistván), a foglalkoztatás növelése érdekében. 1.1.2. Hálózati gazdaságfejlesztés, KKV fejlesztéssel foglalkozó szervezetek infrastruktúrájának megteremtése. Céletterületek: Veszprém, Pápa, Zirc, Várpalota, Ajka, Sümeg, Devecser, Balatonfüred, Balatonfűzfő: meglévő épületek felújítása, infrastruktúrafejlesztés, új épületek és infrastruktúra létrehozása, innovációs központok, a működési feltételeket biztosító eszközök beszerzése, alacsony működési költségeket biztosító energetikai beruházások 1.1.3. Vállalkozói együttműködések infrastrukturális feltételeinek megteremtése (kooperációk, beszállító kapcsolatok fejlesztése. 1.1.4. vállalkozások fizikai infrastruktúrájának támogatása (technológiai fejlesztés, marketing, stb) 1.1.5. A térségi logisztikai kapacitások fejlesztése, lg. központok, piacterek és	TOP 1

elosztó kp-ok fejlesztése 1.1.6. innovációs központok és inkubátorházak, műhelyek létrehozása, közös eszközpark, laborok, teszt központok kialakítása. 1.1.7. a szakképzési rendszer összehangolása az ipartelepítési irányokkal 1.2. A kkv-k versenyképességének javítása, új munkahelyteremtést célzó kkv beruházások támogatása 1.2.1. KKV irányú infrastrukturális fejlesztések 1.2.2. Technológiafejlesztés, eszközbeszerzés 1.2.3. Marketing tevékenységek, piacra jutás 1.2.4. Új munkaerő bér és járulék támogatása. 1.3. A vállalkozások finanszírozási környezetének javítása, tőkeellátottság növelése (intelligens és kombinált finanszírozási módok bevezetése egy-ablakos rendszerben) 1.3.1. A KKV-k finanszírozási helyzetének javítása: megyei mikrohitel- és garanciaalap létrehozása. 1.3.2. Szolgáltató udvarok kialakítása városkörnyéki falvakban 1.4. KKV tanácsadás és ismeretek bővítése 1.4.1. megyei KKV fejlesztési tanácsadó hálózaton keresztül következő ismeretek átadása képzési programokon keresztül: menedzsment ismeretek, innovációs készségek növelése, beszállítói kapcsolatok támogatása programokon keresztül. 1.4.2. A KKV-k export tevékenységének támogatásához szükséges kompetenciák megszerzése: kereskedelem, e-kereskedelem, idegen nyelv, vám- és pénzügyi, marketing ismeretek, külkereskedelmi technikák, stb. 1.4.3. KKV együttműködések fejlesztése, hálózatosodás támogatása 1.4.4. KKV-k IT felkészültségének növelése (háttérfeltételek, infrastruktúra, kompetenciák, menedzsment)	TOP 4
2. Alternatív és helyi gazdaságfejlesztés, valamint foglalkoztatás bővítés 2.1.1. Foglalkoztatás megtartása és bővítése, helyi foglalkoztatási paktumok létrehozása, gazdasági- és munkaerő piaci szereplők együttműködésének segítése 2.1.2. gyakornoki programok kidolgozása fiatalok számára 2.1.3. Későbbi Fejlesztéseket támogató szolgáltatások igénybevétele, projektfejlesztés 2.1.4. Beruházás, fejlesztések és szakképzés összekapcsolása projekt szinten a térségben, hosszú távú együttműködések ösztönzése 2.1.5. Kisipari szolgáltatások fejlesztése és ehhez kapcsolódó képzések újraélesztése 2.1.6. munkaerő-mobilitást, elvándorlást megakadályozó alternatív akciók támogatása: a szakemberek helyben tartása érdekében támogatott foglalkoztatás szakképzésből, felsőoktatásból kilépő szakemberek számára (szakképzés, felsőfokú képzés összekapcsolása a munkaerőpiaccal - duális képzés); 2.1.7. Kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása 2.1.8. Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztás ösztönzés, marketing tevékenység. Helyi termékek és termékcsomagok fejlesztése. Szakmai együttműködések létrejöttének támogatása. 2.1.9. Helyi termékfeldolgozó, csomagoló kisüzemek fejlesztése, térségi védjegyek kialakítása. Kapcsolódó tanácsadási programok kidolgozása. 2.1.10. Helyi értékesítési szövetkezetek létrehozása, városkörnyéki termelő és értékesítő szövetkezetek innovatív (online értékesítés, logisztika) megoldásainak fejlesztése, szociális szövetkezetek létrehozása és fejlesztése 2.1.11. Értékesítési akciók támogatása, fesztiválok szervezése	TOP 3 TOP 9 TOP 10

3. Térségi kísérleti fejlesztések támogatása, a megyei Kis és Középvállalkozások Technológiai Fejlesztését és Innovációját Támogató Program 3.1. Megyei húzóágazatok (gépipar, elektronika, húsipar, logisztika, agrárvertikum/élelmiszeripar, megújuló energetika, kreatív iparágak) innovatív tevékenységeinek fejlesztése 3.2. megyei vállalkozások innovációs tevékenységének elősegítése, szektor specifikusan minden együtt kezelendő megyei térségben, kiemelten a 8-as főút, a 83-as főút és 82-es főút mentén 71-es, 72-es főút. 3.3. megyei innovatív eredmények helyi hasznosításának elősegítése, innovációs eredmények disszeminációja 3.4. Tudás intenzív üzleti szolgáltatások fejlesztése: Innovációs eredmények piaci hasznosításának elősegítése, innovációs kapacitások és intézményi-üzleti szereplők összekapcsolása, belső és külső kapcsolatrendszer-, hálózat fejlesztése PI: Várpalotán komplex gazdaságfejlesztés és ösztönzés a fent felsorolt elemek alkalmazása útján.	TOP 6
Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése ERFA Az elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem) az árucikkek és szolgáltatások elektronikus úton - elsősorban interneten - való eladása, vásárlása, illetve cseréje. Azokat a honlapokat, amelyek fő profilja bizonyos árucikkek értékesítése, webshopnak, webáruháznak (ismertebb nevén: internetes bolt, internetes áruház, online bolt, online áruház) nevezzük. Az e-kereskedelem alapvető elemeként meg kell teremteni az egyszerű és biztonságos rendelés lehetőségét. A világban összességében a vásárlások 90%-ának ellenértékét online bankkártyás fizetéssel egyenlíti ki, mely során megadják a bankkártya számát. Magyarországon ez az arány nem haladja meg a 10%-ot. Ahhoz, hogy jó, és az adott termékek értékesítése szempontjából megfelelő felület legyen több kritériumnak is meg kell felelni: • Megbízható működés. Az emberek bizalmatlanabbak az olyan áruházakkal szemben, melyek hol működnek, hol nem. • Kialakult üzleti modellt (stratégiát) sugall-e a felület? • Lehetőleg a legfejlettebb technológiát használja és így a hagyományos vásárlási élményhez a legjobban közelít (ilyen például amikor egy terméket az egér segítségével teljesen körbe tudunk forgatni, így minden oldalról megfigyelhetjük) • Naprakészen frissíti a termékskáláját és lépést tart a vásárlói igényekkel, reagál az esetleges gazdasági, szociális vagy fizikai környezet változásaira. • Kellemes a megjelenése: ízléses színvilággal, grafikákkal, fotókkal rendelkezik, nincs túlzsúfolva, így a vásárlók szívesebben térnek vissza máskor is, akár néha csak nézelődni • A megjelenített termékekből lehetőleg mindig tart raktáron, így a vásárlónak nem kell csalódnia. • A termékei a kiszállítás után nem okoznak csalódást, működőképesek és/vagy hibátlanok. • Vásárló-orientált működési tényezők • A termékek vagy termékvonalak a hagyományos boltokban kaphatóknál kedvezőbb áron való árusítása • Felhasználóbarát működési mechanizmusok (például a termékek néhány kattintással megrendelhetőek legyenek, illetve gyorsan lehessen köztük keresni) • Motiváló tényezőket biztosítani a vásárlóknak, hogy később is itt vásároljanak (kedvezmények) • Személyre szabott vásárlási élmény biztosítása (például a weboldal többféle színvilággal böngészhető, a korábbi vásárlások alapján olyan termékeket kínál fel, amelyek érdekelhetik a vevőt) • Közösségi élmény érzetét nyújtja (a korábban leírt vásárlói vélemény írásának lehetősége, fórumok, esetleg chat szobák biztosítása)	TOP 7

• A webáruház saját image-e az egész vásárlási folyamat alatt jelen van, (például a kiszállított termék egyéni kialakítású és grafikájú dobozban érkezik) • A vásárló képes legyen önállóan eligazodni az áruházban. Ehhez tapasztalt emberek által létrehozott menürendszert és felületet érdemes használni, illetve környezetfüggő sugók beiktatása célszerű. Ebben a bonyolult világban sok – főleg kisebb - vállalkozásnak nincs megfelelő tapasztalat, ezért szükséges olyan szakemberek segítsége, akikkel közösen meg/kitalálhatják, a számukra legkedvezőbb és leghatékonyabb online áruház felületet.	
4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:	
Ipari Parkok tanácsadási szolgáltatások fejlesztése • önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú ipari parkok • kis és középvállalkozók • képző szervezetek • meglévő és tervezett Innovációs központok Inkubátorházak, Innovációs és Szolgáltató Központok létrehozása és tanácsadási szolgáltatások fejlesztése • meglévő és tervezett inkubátor házak • kis- és középvállalkozók • képző szervezetek • önkormányzatok • meglévő és tervezett Innovációs központok, inkubátor házak Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése vállalkozók	
5. Időbeli ütemezése	
Pályázat útján folyamatos	
6. Előkészítettség foka	
Projektötlet szinte. Egyes projektötletek kidolgozottabb állapotban.	
7. Projektcsomag költségigénye	

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram Projektcsomag címe	
Térségi szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmusfejlesztés - Integrált megyei (térségi) szintű komplex turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések	
2. Turizmus kártya Veszprém megyében	
2. Fejlesztési irány célja	
Együttműködésekre épülő, különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő több, egységes fogadóterületet alkotó, településen megvalósuló, összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása keretében turizmus kártya bevezetése a megyében. A térségi szintű, összehangolt marketing és márkáépítési akciók, illetve a közös (térségi szintű) értékesítési tevékenységet célzó kezdeményezések támogatása azért lenne fontos, mert akár összehasonlító árral lehet bemutatni, mennyit spórol meg a vendég, ha Veszprém megyébe jön szabadidő eltöltésére. A cél, hogy a térségben az eltöltött vendég éjszakák száma emelkedjen, mely révén a szállásadók, szolgáltatók, (rendszerhez kapcsolódó vállalkozások) megélhetése biztosítottá válik, továbbá az egész éven át tartó foglalkoztatás biztosítható. Marketing eszközökkel erősíteni a vendégek térségbe vonzását, a magánszállások népszerűsítését, térségi programok, szolgáltatások elérhetőségének lehetőségét.	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	OP besorolás
Veszprém megyében egész évben használható ún. turizmus kártyák bevezetése, elterjesztése és használata a cél. A megye, mint „üdülő megye” területén biztosítana ingyenes vagy kedvezményes belépési lehetőséget több nevezetességhez és természeti látnivalóhoz. A kártyát az idegenforgalmi irodákban meg lehet vásárolni ingyenes jár a megyében, ha a kártyapartner (szállodák, hotelek, panziók, apartmanházak, falusi turizmus szállásai, stb... aki csatlakozik a rendszerhez) egyikénél 2 vendégéjszakát eltöltenek. A szolgáltatások, melyek ingyen, vagy kedvezménnyel igénybe vehetők pl: múzeumok, élményszerű fürdők, gyógyfürdők, kerékpárkölcsonzés, állatkert, étkezés stb.... példa egy kedvezményes szolgáltatásra: Fürdőbelépő esetén ha három gyerek esetén egy ingyen belépőhöz jut és esetleg a családi kedvezmény is érvényesíthető. Különböző vendéglátó helyeken 20-25 %-os kedvezmény, vagy ha meglátogatja a megadott 3 múzeum közül az egyiket akkor a másik kettőbe ingyen mehet. Szolgáltatások is csatlakozhatnak, fodrászok, kozmetikák, stb... így pl a fürdő igénybevétele után kedvezményesen elkészítik a frizurát, vagy körömöt. Ezen kívül számos konstrukció és kedvezmény alkalmazható. A kártyával sok látványosság, program, és szolgáltatás térítésmentesen vagy kedvezményesen nézhető, vehető igénybe. A kártya érvényessége ha szálláshelyen ingyen igényli a vendég, a tartózkodási idő lenne, míg vásárlás esetén a kiállításától számított 1,2 vagy 5 hét (ártól függően). A kártyarendszert bevezetésére több osztrák példa van, melyhez hasonló jól működő rendszert bevezetése a cél. A kártya adta lehetőségeket több nyelven is célszerű kiajánlani (német, orosz, angol, olasz), akár okos telefonos alkalmazással is: - szállások, szállásadók adatai (képek a szállásról, szolgáltatások, szobaszám, férőhely információ, ár, szállásadó elérhetőségei stb...) - rendezvénynaplár és rövid leírása a rendezvénynek. - attrakciók: pl: múzeumok, látogató központok, nyitott házak, egyházi épületek, építmények, stb... A kártyarendszer megfelelő gazdasági mechanizmus alapján működik, így azon szolgáltatások, melyek ingyenesek, a háttérben nem azok. Az egységesített szálláshely árképzéssel és részesedési rendszerrel a kártyával rendelkezők – „látszólag” ingyenes – vendégei után is megjelenik bevétel. A kártyarendszer működtetője a megye vagy egy erre a célra alakult szervezete.	TOP 2.
4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:	

• vállalkozók • megye, vagy szervezete • önkormányzat • üzemeltető cégek • szállásadók • idegenforgalmi irodák • Egyesületek • egyéni vállalkozók • Szolgáltató házak • TDM szervezetek
5. Időbeli ütemezése
A projekt felépítésének, rendszerének költség-hatékony kialakítása 2015 a rendszer kialakítása 2016-2017 Működtetés 2017-től folyamatos – bővíthető rendszer
6. Előkészítettség foka
projektötlet
7. Projektcsomag költségigénye

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram Projektcsomag címe	
Térségi szintű, foglalkoztatás-bővítési célú turizmusfejlesztés - Integrált megyei (térségi) szintű komplex turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések –	
3. Együttműködésekre épülő, különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő, összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása Balatonfüred, Pápa, Tapolca-Sümeg, Zirc városokban	
2. Fejlesztési irány célja	
Pápa Város Pápán sajátos arculatának és a magyarországi városok eltérő fejlődésének köszönhetően egyedi megjelenéssel és vonzerővel rendelkezik. Ahhoz, hogy ez megismertethető, bemutatható legyen, a vendégeket hosszabb időre a településre kell vonzani. Az élményturizmus az egyik megfelelő vonzerő, ezért Pápának is erre kell hangsúlyt fektetnie. Balatonfüred Együttműködésekre épülő, különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő, összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása keretében Sport Rehabilitációs Központ megvalósítása Balatonfüreden. A cél, hogy a városban eltöltött vendégéjszakák száma emelkedjen, illetve a kezelés időtartama alatt igénybe vett kulturális- és turisztikai szolgáltatások révén hozzájáruljon a város, illetve kistérség gazdasági növekedéséhez. Napjainkban a rehabilitációra érkező betegek átlagosan 6-7 napon keresztül napi 5-7 különböző regeneráló kezelést vesznek igénybe gyógyulásuk elősegítése érdekében. A központ éves nyitva tartásával új egész éves munkahelyeket teremt a térségben. Marketing eszközökkel – itt kiemelt szerepe kell, hogy legyen a helyi – és térségi TDM szervezeteknek - erősíteni kell a betegek térségbe vonzását a sport rehabilitációs központ jó pozicionálásával a piacon. A Sport Rehabilitációs Központ létrehozásával elsődleges célunk, hogy a kistérségben illetve a régióban megfelelő színvonalon biztosítsuk a sportolók sérüléseinek, a műtétek utáni rehabilitációit. A rehabilitáción túl fontos a sportolók esetleges életmódváltásának folyamatos figyelemmel kísérése, a szűrővizsgálatok időszakos elvégzése és a betegségek nyomon követése. A Sport Rehabilitációs Központ szolgáltatásaival kiegészíti, még komplexebbé teszi a város egészségturisztikai kínálatát. A város természeti (kiváló levegő, szénsavas források, kiránduló helyek pl. Koloska-völgy, Kiserdő, Vadaspark, Nordic Walking túraútvonal) és kulturális adottságai (kulturális létesítmények, kiállítóterek, kulturális rendezvények, tematikus utak, kerékpárutak) pedig még inkább hozzájárulnak a mielőbbi gyógyuláshoz, illetve a betegségek kialakulásának megelőzéséhez. Tapolca Turisztikai szolgáltató és információs pont létesítése, kerékpárkölcsonzó létrehozása, a Szent Antal Bormúzeum és Borház bővítése, a Fő térrel történő összekapcsolása és parkfejlesztések, közösségi terek kialakítása. Mind emellett rendezvények marketingakcióinak támogatása. A komplex fejlesztés célja: A turisták nagyobb hányada érkezik személyautóval és autóbusszal a városba, így mielőtt belépnének az első alkalommal kaphatnak felvilágosítást látnivalókról, fontos információkról. A kerékpárkölcsonzó kialakításával összekapcsolná különálló kerékpárutakat Tapolcát és a Balatoni Bringakörutat. Tapolcán és környékén évről évre hagyományosan kerülnek megrendezésre nagyszabású programok. A rendezvények jelentős része a tapolcai önkormányzat és a helyi vállalkozók összefogásával, bevonásával (Tópart Fesztivál, Tapolcai Napok, Tapolcai Ünnepi Napok és Borhét, Tapolcai Pisztráng Fesztivál), másrészt a környékbeli településekkel, civil szervezetekkel együttműködve (Szent György Napok, Ghymes Fesztivál) valósulnak meg. A programok szélesebb körben való megismertetésére a marketingkommunikáció elemeinek egész spektrumára szükség van, így juthat el igazán a célközönséghez. Sümeg esetében a kulturális összekapcsolás és kölcsönös segítség a partnerség jegyében. Vár és környékének turisztikai célú fejlesztése, Sümeg belváros komplex fejlesztése révén. Zirc Rákóczi tér komplex továbbfejlesztése során a tér hátralévő részei újulnának meg. A projekt az idegenforgalom által érintett terület megújítását, komplex fejlesztését tartalmazza, mely hozzájárul a város vonzerejének növekedéséhez, új munkahelyek létesítéséhez, hosszú távon a bevételek növekedéséhez, a téren lévő egyéb attrakciók látogatottságának bővüléséhez.	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	
Pápa Város	
Fontos a meglévő és jól működő fürdő továbbfejlesztése. Kiemelt cél a Belső- és Külső- Várkert	

turisztikai célú fejlesztése, így több generációs játszóterek kialakítása, felnőtteknek szóló szabadterei konditeremmel, ahol közösségi játékot játszhatnak. **Fontos az aktív mozgáshoz kapcsolódó turisztikai ágak fejlesztése.** Ezen kívül turisztikai termékínálat, tematikus utak kialakítása feladat.

A meglévő vendégfogadó látványpontok és közvetlen környezetük fizikai, szolgáltatás tartalmi, turisztikai szakmai szempontú fejlesztése és ennek szervezését elősegítő eszközök, módszerek kialakítása.

Várkertfürdő fejlesztése:

- fürdőkomplexum fejlesztése élményelemekkel
- központi épületbővítés
- gyógyvíz felhasználás fejlesztése

A program kiterjed a helyszínek:

- fizikai állapot javítására,
- a helyszíni vendég fogadás feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére, látogató központok kialakítására, fejlesztésére
- élményturisztika elemek kiépítésére
- **az Esterházy-kastély kiegészítő turisztikai desztinációs elemeinek (pl. belső Várkert, kastély-pince, egykori kastély-lovarda, őrház) rekonstrukciójára**
- fürdőfejlesztés, bővítés
- A turisztikai látvány/programhelyszínek bemutatási programjának, tematikájának, technikájának fejlesztésére
- A látványpontokból elérhető egyéb turisztikai kínálatok tematikus programmá szervezéséhez kapcsolódó infrastruktúra kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére

Marketing támogatás

Információs és irányítórendszerek fejlesztése

„A megbízható színvonalú, tartalmában és formájában piacképes térségi turisztikai kínálat kialakítása érdekében:

- Termékfejlesztés szervezése (érmerendszer kialakítása – Minden kastélylátogatás alkalmával helyi kitűzött kap a látogató (kastély képével), ez lenne a belépőjegy, ha összegyűjti az összes kastélyt, ami a rendszerben van, ajándékot kap; **helyi termékek marketingjének és piacra történő bevezetésének elősegítése; helyi turisztikai kedvezmény-bón-rendszer üzemeltetése a legfontosabb desztinációk bekapcsolásával)**
- Helyi szintű turisztikai promóció szervezése térségre jellemző arculat hangsúlyozásával, együttműködve a térségi szervezetekkel, illeszkedve a megye marketing stratégiájához.
- A turisztikai vállalkozások versenyképességéhez való hozzájárulás. A térségben működő mikro-, kis-, valamint a kezdő turisztikai vállalkozások számára üzletviteli, pályázati és marketing tanácsadás, segítség nyújtása.
- Információs szolgálat (információs irodák) működtetése. Pályázatokon részvétel, pályázatadás. Szakmai segítségnyújtás, tanácsadás. Adminisztráció.
- a szolgáltatások minőségbiztosítása, termékké szervezése és együttes piacra vitele
- a terület általános és egységes megjelenítése
- szervezetfejlesztés, infrastruktúra fejlesztés
- Jó gyakorlatok és átvehető, és továbbfejleszhető módszerek, szolgáltatások bevezetésének, bővítésének támogatása

Megyei TDM szervezetek együttműködése: közös megjelenés, programok, rendezvények

Balatonfüred

A Sport Rehabilitációs Központ a hatékonyság érdekében a közel 1300 m²-en a lehető legkomplexebb ellátást nyújtja, együttesen alkalmazza a klasszikus akadémikus orvoslás és a bizonyítottan működő komplementer medicina legkorszerűbb eljárásait. A legfontosabb területek a következők:

- komplex sport rehabilitáció a biofizika és biomechanika legújabb tudományos eredményeinek, műszerezettségének és tapasztalatainak felhasználásával;
- sérülés megelőzési programok;

- korszerű, szenzorháló alapelven működő teljesítménydiagnosztika- és menedzsment,
- egyénre szabott étrend és táplálkozás kiegészítő programok;
- életviteli tanácsadás (life coaching),
- súlyoptimalizáló és női programok;
- minősített sportolók részére legális teljesítményfokozás lehetőségeinek bemutatása;
- sportpszichológia és kineziológia alkalmazása

A Központ működéséhez, illetve a fenti tevékenységek elvégzéséhez elengedhetetlen a megfelelő képzéssel és tapasztalattal rendelkező orvosok, szakemberek, ápolók és a kiszolgáló személyzet alkalmazása.

A Központ eredményes működéséhez – a szakember gárdán túl - szükséges a városban, illetve a térségben meglévő turisztikai és egyéb vállalkozókkal, szolgáltatókkal való együttműködés kialakítása. Pl. wellness- és fitness központokkal; uszodákkal; biztosítótársaságokkal; táplálék kiegészítő – és gyógyszercegekkel; nagyvállalatokkal, egészségügyi intézményekkel...stb.

Kiemelten fontos a térségben működő sportegyesületekkel és szakágakkal a kapcsolattartás, jó együttműködés. Balatonfüreden 19 bejegyzett sportegyesület működik 23 sportágban, közülük is kiemelkedik a Balatonfüredi Kézilabda Club felnőtt csapata, amely évek óta az NBI osztályban versenyzik, a Balatonfüredi Futball Club, a Kölyök Labdarúgó Club, illetve a város legrégebbi sportegyesülete, a Balatonfüredi Yacht Klub, ahol számos olimpián, világbajnok, országos bajnok nőtt fel. Balatonfüred már most az utánpótlás nevelés kiemelt központja, az egyesületek fontos feladatuknak tartják az utánpótlás nevelést, így többségük együttműködési megállapodást kötött a helyi általános- és középiskolákkal.

Tapolca

Turisztikai szolgáltató és információs pont létesítésének Helyszíne: A város déli elkerülő útja mellett, a Malom-tótól százharminc, a belvárostól négyszáz méterre elkészített ingyenes parkoló;

Kerékpárkölcsonzó létrehozásának helyszíne: Belváros, a meglévő Tourinform iroda bővítésével, tárolási lehetőségek és kölcsönzési feltételek biztosításával valósulna meg; Cél: Tapolca az utóbbi években a turisztikai fejlesztéseken belül is nagy hangsúlyt fektetett a kerékpáros turizmus fejlesztésére. Új kerékpárutakat létesített városon belül és kívül – Tapolca és Tapolca-Diszel között, és jelenleg is kivitelezési szakaszban áll a Belvárost és a Tapolca-Dobó városrészt összekötő kerékpárút. A Malom-tó Szent Antal Bormúzeum és Borház; Tapolca a XIX. század végéig a térségi borkereskedelem központja volt. A környék szőlő és borgazdálkodással kapcsolatos múltja, hagyományai eszközökben, fejlesztésekben vitathatatlan. A működő múzeumban jelenleg is megtalálhatók a múlt emlékei, bővítése, fejlesztése szükségszerű. Látogatottsága növelhető lenne egy, a Fő térről nyíló közvetlen bejárattal, így a már szinte elfeledett, egykor használt eszközöket, módszereket szélesebb körrel lehetne megismertetni, utókornak megőrizni. Rendezvények marketingakcióinak támogatása során a térség, Sümeg közötti kulturális programok összehangolása történne. Parkfejlesztések, közösségi terek kialakítása Hősök tere park: A tér jelenlegi állapotában nem tölti be pihenőparki feladatát, kertberendezési tárgyai elavultak, korszerűtlen felújításra szorul. Elhelyezkedése szempontjából – autóbusz állomás, Piac csarnok tengely - ideális a pihenőparki és testvérvárosi látogatók helyszínének kialakítására, hiszen mind turisztikai, mind gyalogosközlekedési szempontból frekvenciát helyen van.

Sümeg esetében a kulturális összekapcsolás és kölcsönös segítség a partnerség jegyében. Vár és környékének turisztikai célú fejlesztése, Sümeg belváros komplex fejlesztése révén.

Zirc

Rákóczi tér komplex továbbfejlesztése során a tér hátralévő részei újulnának meg. Az apátság előtti részen a közlekedés módosításával, parkosítással, valamint a tér központi, Országzászló felé vezető gyalogos tengely kialakításával (zöldfelület rendezés, közvilágítás, vendéglátó hely kialakítás). A Reguly Múzeum továbbfejlesztése szükséges, az állandó kiállítások bővítésével, a népművészeti alkotóház épületszárnyainak belső felújításával illetve a Múzeum udvari részén elhelyezhető országosan egyedülálló agrárműszaki gyűjteménnyel. Kapcsolódóan, magánszemély tulajdonossal együttműködve szükséges lenne a téren található buszpályaudvar épületének felújítása, új funkcióval történő ellátása. A térfal megújítása, idegenforgalmat vonzó környezet kialakításához fontos a járófelületek megújítása és az Arborétum kerítésének felújítása. A Művelődési ház fejlesztése során a rendezvények helyszíne lenne biztosított.

4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:	
<u>Pápa</u>	
• Települési önkormányzatok • fürdő tulajdonos és üzemeltető • Vállalkozók • Turista és Természetbarát Egyesületek • Kerékpáros Egyesületek • civil szervezetek • városüzemeltetés • TDM menedzsment szervezetek	
<u>Balatonfüred</u>	
• Vállalkozók • egészségügyi intézmények • orvosok • szolgáltatók • önkormányzatok • sportegyesületek, klubok • civil szervezetek • TDM szervezetek	
<u>Tapolca</u>	
• Települési önkormányzatok • Vállalkozók • Turista és Természetbarát Egyesületek • Kerékpáros Egyesületek • civil szervezetek • városüzemeltetés • TDM menedzsment szervezetek	
<u>Zirc</u>	
• Települési önkormányzatok • Ciszterci Apátság • Vállalkozók • Turista és Természetbarát Egyesületek • Kerékpáros Egyesületek • civil szervezetek • városüzemeltetés • TDM menedzsment szervezetek	
5. Időbeli ütemezése	
Folyamatos	
6. Előkészítettség foka	
Pápa – projekt ötlet szintű előkészítés	
Balatonfüred – projektelemekre bontott előkészítés, fejlesztés koncepcionális előkészítése megtörtént.	
Tapolca - projekt ötlet szintű előkészítés	
Zirc – projektötlet szintű előkészítés	
7. Projektcsomag költségigénye	

**1 Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram
Projektcsomag címe**

4.Tematikus utak kialakításának támogatása – Borút hálózat létrehozása (Somló-hegy, Badacsony és környéke, Balatonfüred – Csepel borvidék), Várak, kastélyok Veszprém megyében és „egyházi” út kialakítása

2. Fejlesztési irány célja

Borút hálózat létrehozása Veszprém megyében

A megye területén több történelmi és nagy hagyománnyal rendelkező borvidék van, melynek helyi borút hálózata, minősítési rendszere és vendégfogadásra kialakított hálózata valamilyen szinten működik. Ennek továbbfejlesztésére javasolt a már működő rendszereket összekapcsolni és egységesíteni úgy, hogy azok helyi sajátosságai megőrzésre kerüljenek.

Célszerű vállalkozások bevonása, pl. egységes pohár és palack – (Ajka Kristály Üvegipari Kft., Halimba Üveggyár, stb...)

Vidékre jellemző ételkínálat és hozzá igazodó borok. A helyi ételekről és hozzá kapcsolódó borokról receptes könyv készítése (helyi vendéglők és szakácsok, borászok bevonásával).

Közlekedési kapcsolatok fejlesztése.

Összehangolt programszervezés és marketing.

Látványpontok kialakítása.

Veszprém megyei „várút” (Veszprém megyei várak helyszíneinek összekapcsolása)

Veszprém megye Magyarország legsűrűbb várhálózatával rendelkezik. A törökök kiűzése után a várak jelentősége megszűnt, és nehogy a királyi házzal szembeni ellenállás fészkei lehessenek, 1699-ben elpusztításukat rendelték el Bécsben. Ez a Dél-Dunántúlon meg is történt, de az északi részekben a Rákóczi-szabadságharc lelassította ezt a folyamatot, sőt Várpalota, Csesznek, Sümeg, Pápa, Csobánc vára fontos szerepet kapott a labancok elleni harcban. Fontos, hogy ezt a kiemelkedő adottságot és még „épségben megmaradt várainkat”, vagy a lerombolt várromokat, mint értéket megmutathassa a megye. A várak, várkapitányságok, önkormányzatok, vállalkozások, természetjáró egyesületek, TDM menedzsment bevonásával szükséges olyan programkínálat kialakítása, ajánlása, mely e sajátos adottságot bemutatja, ismerteti és megkedvelteti.

A programcsomag célja, hogy a várhelyszínek egymást támogatva közös programok szervezésével, kiadványok megjelentetésével, vártúrák indításával népszerűsítsék a történelmi emlékhelyeket.

Ezek a várak nagyon különbözőek. Eltérő az állaguk, romosságuk, feltárásuk, felújításuk mértéke, de elhelyezkedésük, megközelíthetőségük miatt sem lehet mindenütt ugyanolyan programot szervezni. A helyi lehetőségek kihasználása, az adott várhoz kötődő hagyományok újraélesztése fontos feladat. Egy-egy múltidéző program, várudvar berendezése stb.. által elő kell segíteni, hogy a látogató belekóstolhasson a valaha itt élt várurak életébe, megízlelhessék ételeiket, megtanulhassák táncaikat...

Helyszínek: Bánd (Essegvár romjai), Csesznek, Csobánc, Devecser (várkastély), Hegyesd, Nagyvázsony, Pápa (Eszterházy várkastély), Somló, Sümeg, Szarvaskő - Döbrönte, Szigliget, ugodi várrom, Várpalota (Thuri-vár), Veszprém, Zádovár – Pécsely,

Veszprém megyei „kastélytúra” (Veszprém megyei kastély, kúria és major helyszíneinek összekapcsolása)

A főurak rezidenciájukat a barátságosabb, otthonosabb kastélyokba tették át a 18–19. században barokk, illetve klasszicista stílusban épült, kisebb-nagyobb parkkal, kerttel övezve. Kezdetben a francia park volt a divatos, később a természetű angolkert. Veszprém megyében gyönyörű kastélyok és kúriák találhatók, melyre tematikus látogatásokat, szervezhető kerékpárral, vagy egyéb módon.

A programcsomag célja, hogy a kastélyhelyszíneket végiglátogatva minél több helyszínről be kell gyűjteni a kastély jelvényét. A kastélyok jellemzően egyéb hasznosítás alatt állnak, de múltját, történetét, lakóinak családtörténetét megismerhetné a nagyközönség. Egy két főbb kastély, mely a látogatókat, turistákat szolgálja lehet a fő mozgatórugó (pl: Pápa).

Ezek a kastélyok nagyon különbözőek, fontos lenne külső megjelenésük alapján az építészeti stílusjegyek megismertetése a látogatókkal, mert jelenleg erre eddig nem fordítottak hangsúlyt. Az épületek részbeni felújítására, állagmegóvására, tematikus látogató helyek kialakítására lenne lehetőség, megfelelő programok szervezésére. És a megközelíthetőség és ismeretanyag összegyűjtésére, tematikus út kialakítására. Kerékpárosoknak napi utak kialakítása, szálláshellyel látogatási pontokkal és útvonalakkal. A helyi lehetőségek kihasználása, az adott kastélyhoz kötődő hagyományok újraélesztése fontos feladat.

Helyszínek:

csetényi Holitscher-kastély
 Esterházy-kastély, **Bakonyoszlop**
 Nádasdi-kastély **Dákán**
 Somogyi-kastély **Lovászpatonán**
Magyargencs, Széll-kastély
pápakovácsi Somogyi-kastély
 Erdődy-kastély **Dobán**
 Tarányi-kastély **Nyírlakpusztán (Sümeg)**
Lesencetomaj, Nedeczky-kastély
szigligeti Esterházy-kastély
 Talián-Horváth kastély **Szentkirályszabadján**
devecseri várkastély
Nagyvázsony Zichy-kastély
várpalotai Zichy-kastély
pápai Esterházy-várkastély
badacsonyi Szegedi Róza-ház
csepaki Ranolder-ház
 Esterházy-kastély **Ugod**,
Gic – Jankovich kastély
 Akli Major – Barokk épületegyüttes (**Zirc**)
 Arácsos Széchenyi kastélyt (**Balatonfüred**)
 Eszterházy kastély (**Balatonfüred**) fürdőtelep

Veszprém megyei „egyházi” út

Tematikus utak kialakításának támogatása: egy-egy konkrét, turisztikai-piaci szempontból értelmezhető, az egyes projektekben definiált téma vagy turisztikai termék turisztikai fogadóterületeken átnyúló fejlesztésének támogatása (pl. a tematikus út vonzerőinek felújítása, élményelemekkel történő fejlesztése; egyéb kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések; piacra vitelt elősegítő marketingtevékenység) tevékenységen belül kerülne kialakításra.

Turisztikai termék:

Templomok, zsinagógák, egyházi értékeket bemutató múzeumok, kálváriák, egyházi témához kapcsolódó érdekességek (kegyeleti helyek Veszprém megyében)

A programcsomag független vallási hovatartozástól, ezért minden olyan épület, építmény, mely a vallások gyakorlása során keletkezett a projekt részeként kezelhető.

Fő célterületek például: Zirc, Tihany, Pápa, Sümeg és hozzá kapcsolódó zárandokhelyek (pl: Balatonalmádi), Mária zárandokutat érintő települések, Veszprém - Ajka - Taliándörögd stb...

3. Fejlesztési irány rövid tartalma	OP besorolás
Borút hálózat létrehozása Veszprém megyében ERFA A meglévő vendégfogadó látványpontok és közvetlen környezetük fizikai, szolgáltatás tartalmi, turisztikai szakmai szempontú fejlesztése és ennek szervezését elősegítő eszközök, módszerek kialakítása A program kiterjed a helyszínek: - fizikai állapot javítására, - a helyszíni vendég fogadás feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére, látogató központok kialakítására, fejlesztésére - A turisztikai látvány/programhelyszínek bemutatási programjának, tematikájának, technikájának fejlesztésére - A látványpontokból elérhető egyéb turisztikai kínálatok tematikus programmá szervezéséhez kapcsolódó infrastruktúra kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére Marketing támogatás Információs és irányítórendszerek fejlesztése Szolgáltató központok létesítése közlekedésfejlesztés:-	TOP 2.

- szálláshely és pincék, látogatóközpontok között, - borvidékek között ESZA „A megbízható színvonalú, tartalmában és formájában piacképes térségi turisztikai kínálat kialakítása érdekében: - Termékfejlesztés szervezése. Területi kínálati profil kialakítása érdekében termékfejlesztési koncepció és stratégia kialakítása, a Nemzeti Turizmus Stratégia prioritásaihoz igazodva. Társadalmi egyeztetések szervezése, innovatív együttműködések elősegítése. Projektmenedzsment. - Helyi szintű turisztikai promóció szervezése térségre jellemző arculat hangsúlyozásával, együttműködve a térségi szervezetekkel, illeszkedve a megye marketing stratégiájához. - A turisztikai vállalkozások versenyképességéhez való hozzájárulás. A térségben működő mikro-, kis-, valamint a kezdő turisztikai vállalkozások számára üzletviteli, pályázati és marketing tanácsadás, segítség nyújtása. - Információs szolgálat (információs irodák) működtetése. Pályázatokon részvétel, pályáztatás. Szakmai segítségnyújtás, tanácsadás. Adminisztráció. - a szolgáltatások minőségbiztosítása, termék szervezése és együttes piacra vitele - a terület általános és egységes megjelenítése - szervezetfejlesztés, infrastruktúra fejlesztés - Jó gyakorlatok és átvehető, és továbbfejleszthető módszerek, szolgáltatások bevezetésének, bővítésének támogatása - Megyei TDM szervezetek együttműködése: közös megjelenés, programok, rendezvények - A vendéglátóegységek gazdaságélénkítése érdekében a helyi minőségi borok, és termékek értékesítését meg kell oldani. Bevonásuk és képzésük, valamint érdekeltét tételük is feladat.	TOP 11, 24
Veszprém megyei „várút” ERFA A meglévő vendégfogadó látványpontok és közvetlen környezetük fizikai, szolgáltatás tartalmi, turisztikai szakmai szempontú fejlesztése és ennek szervezését elősegítő eszközök, módszerek kialakítása A program kiterjed a helyszínek: - fizikai állapot javítására, - a helyszíni vendég fogadás feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére, látogató központok kialakítására, fejlesztésére - A turisztikai látvány/programhelyszínek bemutatási programjának, tematikájának, technikájának fejlesztésére - A látványpontokból elérhető egyéb turisztikai kínálatok tematikus programmá szervezéséhez kapcsolódó infrastruktúra kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére Marketing támogatás Információs és irányítórendszerek fejlesztése	TOP 2.
közeledésfejlesztés: - szálláshely és várak, látogatóközpontok között, - várak között - turistajelzések hálózatos kialakítása - kerékpárutak összekötése	TOP 3
ESZA „A megbízható színvonalú, tartalmában és formájában piacképes térségi turisztikai kínálat kialakítása érdekében: - Termékfejlesztés szervezése (érmerendszer kialakítása – Minden várlátogatás alkalmával helyi érmét kap a látogató, ez lenne a belépőjegy, ha összegyűjti az összes várért ami a rendszerben van ajándékot kap). - Helyi szintű turisztikai promóció szervezése térségre jellemző arculat	TOP 11, 24

hangsúlyozásával, együttműködve a térségi szervezetekkel, illeszkedve a megye marketing stratégiájához. - A turisztikai vállalkozások versenyképességéhez való hozzájárulás. A térségben működő mikro-, kis-, valamint a kezdő turisztikai vállalkozások számára üzletviteli, pályázati és marketing tanácsadás, segítség nyújtása. - Információs szolgálat (információs irodák) működtetése. Pályázatokon részvétel, pályáztatás. Szakmai segítségnyújtás, tanácsadás. Adminisztráció. - a szolgáltatások minőségbiztosítása, termékke szervezése és együttes piacra vitele - a terület általános és egységes megjelenítése - szervezetfejlesztés, infrastruktúra fejlesztés - Jó gyakorlatok és átvehető, és továbbfejleszthető módszerek, szolgáltatások bevezetésének, bővítésének támogatása - Megyei TDM szervezetek együttműködése: közös megjelenés, programok, rendezvények	
Veszprém megyei „kastélytúra” ERFA A meglévő vendégfogadó látványpontok és közvetlen környezetük fizikai, szolgáltatás tartalmi, turisztikai szakmai szempontú fejlesztése és ennek szervezését elősegítő eszközök, módszerek kialakítása A program kiterjed a helyszínek: - fizikai állapot javítására, - a helyszíni vendég fogadás feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére, látogató központok kialakítására, fejlesztésére - A turisztikai látvány/programhelyszínek bemutatási programjának, tematikájának, technikájának fejlesztésére - A látványpontokból elérhető egyéb turisztikai kínálatok tematikus programmá szervezéséhez kapcsolódó infrastruktúra kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére Marketing támogatás Információs és irányítórendszerek fejlesztése	TOP 2.
közlekedésfejlesztés: - szálláshely és kastélyok, látogatóközpontok között, - kastélyok között - turistajelzések hálózatos kialakítása - kerékpárutak összekötése - kerékpár tárolók létesítése - Kerékpár bérleti rendszer kialakítása	TOP 3
ESZA „A megbízható színvonalú, tartalmában és formájában piacképes térségi turisztikai kínálat kialakítása érdekében: - Termékfejlesztés szervezése (érmerendszer kialakítása – Minden várlátogatás alkalmával helyi kitűzött kap a látogató (kastély képével), ez lenne a belépőjegy, ha összegyűjti az összes kastélyt ami a rendszerben van ajándékot kap). - Helyi szintű turisztikai promóció szervezése térségre jellemző arculat hangsúlyozásával, együttműködve a térségi szervezetekkel, illeszkedve a megye marketing stratégiájához. - A turisztikai vállalkozások versenyképességéhez való hozzájárulás. A térségben működő mikro-, kis-, valamint a kezdő turisztikai vállalkozások számára üzletviteli, pályázati és marketing tanácsadás, segítség nyújtása. - Információs szolgálat (információs irodák) működtetése. Pályázatokon részvétel, pályáztatás. Szakmai segítségnyújtás, tanácsadás. Adminisztráció. - a szolgáltatások minőségbiztosítása, termékke szervezése és együttes piacra vitele - a terület általános és egységes megjelenítése - szervezetfejlesztés, infrastruktúra fejlesztés - Jó gyakorlatok és átvehető, és továbbfejleszthető módszerek, szolgáltatások	TOP 11, 24

bevezetésének, bővítésének támogatása Megyei TDM szervezetek együttműködése: közös megjelenés, programok, rendezvények A vendéglátóegységek gazdaságélénkítése érdekében a helyi minőségi borok, és termékek értékesítését meg kell oldani. Bevonásuk és képzésük, valamint érdekeltét tételük is feladat. Veszprém megyei „egyházi” út ERFA Egy tematikus út egyrészt a vendégek szempontjából a területi jellemző vonzerők hálózata, melyek egy közös, területi jellegű témával kerülnek turisztikailag értékesítésre. Másrészt szervezetileg tekintve egy ágazatokon átnyúló együttműködés (önkormányzatok, vállalkozások, múzeumok stb...). A tematikus út tehát nem egy kötött útvonalat jelent, hanem egy közös téma mentén összegyűjtött vonzerők közös megjelenését. Ennek megfelelően az út állomásai szabadon látogathatók, nincsenek számozott állomások, sem pedig kötött útvonalak. Egy tematikus út mentén természetesen mód van több fajta termékcsomag kínálására, melyet az út egy-egy célcsoportra specializáltan alakít ki. Ezen termékcsomagok már konkrétan tartalmazzák a turistának nyújtott programot, a látnivalók bemutatásának sorrendjével, az étkezési és szállás programokkal. A térség egyháztörténetet bemutató múzeumai, kiállításai, templomai, kápolnái, kálváriái, keresztjei, szent szobrai, egyéb egyházi épületei valamint a kapcsolódó témájú rendezvények (szentmisék, zárandoklatok, búcsújárások, passiók, egyházi ünnepek). A meglévő vendégfogadó látványpontok és közvetlen környezetük fizikai, szolgáltatás tartalmi, turisztikai szakmai szempontú fejlesztése és ennek szervezését elősegítő eszközök, módszerek kialakítása nagyon fontos. Meg kell határozni a kiemelt egyházi látnivalókat a megyében, fel kell mérni az többi látnivalót, programokat, nyitvatartási időt, a személyeket nevesíteni kell, akik a működtetésben szerepet vállalnak, a látnivalók műszaki állapotát, csatlakozó infrastruktúrát, az idegenforgalmi és általános infrastruktúrát és utána lehet a kialakítani a programcsomagra illesztett egyes látogatói utakat. A program kiterjed a helyszínek: - fizikai állapot javítására, - a helyszíni vendég fogadás feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére, látogató központok kialakítására, fejlesztésére - A turisztikai látvány/programhelyszínek bemutatási programjának, tematikájának, technikájának fejlesztésére - A látványpontokból elérhető egyéb turisztikai kínálatok tematikus programmá szervezéséhez kapcsolódó infrastruktúra kialakítására, szolgáltatások fejlesztésére Marketing támogatás Információs és irányítórendszerek fejlesztése ESZA „A megbízható színvonalú, tartalmában és formájában piacképes térségi turisztikai kínálat kialakítása érdekében: - Helyi szintű turisztikai promóció szervezése térségre jellemző arculat hangsúlyozásával, együttműködve a térségi szervezetekkel, illeszkedve a megye marketing stratégiájához. - A turisztikai vállalkozások versenyképességéhez való hozzájárulás. A térségben működő mikro-, kis-, valamint a kezdő turisztikai vállalkozások számára üzletviteli, pályázati és marketing tanácsadás, segítség nyújtása. - Információs szolgálat (információs irodák) működtetése. Pályázatokon részvétel, pályáztatás. Szakmai segítségnyújtás, tanácsadás. Adminisztráció. - a szolgáltatások minőségbiztosítása, terméké szervezése és együttes piacra vitele - a terület általános és egységes megjelenítése	TOP 2. TOP 11
---	---

- szervezetfejlesztés, infrastruktúra fejlesztés - Jó gyakorlatok és átvehető, és továbbfejleszthető módszerek, szolgáltatások bevezetésének, bővítésének támogatása	
Megyei TDM szervezetek együttműködése: közös megjelenés, programok, rendezvények	
4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:	
Borút hálózat létrehozása Veszprém megyében • Települési önkormányzatok • Borút Egyesületek • Vállalkozók: pl. üvegipari, vendéglátó, szálláshely • Helyi szakiskolák: borászat, vendéglátás, szakács és cukrász képzés, stb... • Boros gazdák • TDM menedzsment szervezetek Veszprém megyei „várút” • Települési önkormányzatok • Veszprém megyei Várak Főkapitányok Szövetsége • Vállalkozók • Erdészet • Szövetkezetek • Turista és Természetbarát Egyesületek • Kerékpáros Egyesületek • TDM menedzsment szervezetek Veszprém megyei „kastélytúra” • Települési önkormányzatok • Kastély tulajdonosok, üzemeltetők • Vállalkozók • Turista és Természetbarát Egyesületek • Kerékpáros Egyesületek • Erdészet • Szövetkezetek • TDM menedzsment szervezetek Veszprém megyei „egyházi” út • Települési önkormányzatok • egyházak • Vállalkozók • Turista és Természetbarát Egyesületek • Kerékpáros Egyesületek • TDM menedzsment szervezetek • Látogatók	
5. Időbeli ütemezése	
folyamatos	
6. Előkészítettség foka	
Borutak önmagukban kész projektek, működtetésük még finomítható, egymás közötti hálózat fejlesztendő projektötlet. Veszprém megyei „várút” – projektötlet szintű kidolgozottság Veszprém megyei „kastélytúra” – projektötlet szintű kidolgozottság Veszprém megyei „egyházi” út - projektötlet szintű kidolgozottság	
7. Projektcsomag költségigénye	

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram Projektcsomag címe	
Alternatív helyi, térségi és hálózati gazdaságfejlesztés – 5. Alternatív energia a településeken	
2. Fejlesztési irány célja	
Alternatív energia – napelem parkok, biomassza erőművek – telepítése településenként, mely energia termelő rendszer ellátja a település közvilágítási szükségletét és az állami és közfeladatok és önkormányzati feladatok ellátásához szükséges intézmények energia igényét biztosítja.	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	
A települések lakott területén, vagy közvetlenül előtte, megfelelő számú szolár elem elhelyezésével és hálózatra termelésével már működőképes a rendszer. Ugyanakkor nem lehet a megtermelt energiát értékesíteni, hanem csak a saját üzemeltetésű, vagy állami üzemeltetési intézmények, épületek, közvilágítás feladatainak energiaigényének biztosítása fedezhető. feladat: • napelem-park kialakítása, megépítése • hálózatra termelés mérése és felhasználás mérése • energia igény/felhasználás és termelés egyensúlyának kialakítása • stb.. A települések területén (például: Zirc) energetikai célú fás- vagy lágyszárú ültetvényekre, gyártási melléktermékekre, illetve közvetlenül a biológiai hulladékokra épített biomassza erőművek elhelyezésével és hálózatra termelésével már működőképes a rendszer. Ugyanakkor nem lehet a megtermelt energiát értékesíteni, hanem csak a saját üzemeltetésű, vagy állami üzemeltetési intézmények, épületek, közvilágítás feladatainak energiaigényének biztosítása fedezhető. feladat: • biomassza erőmű megépítése • biomassza előállítás • hálózatra termelés mérése és felhasználás mérése energia igény/felhasználás Napkollektor kiépítésének támogatása önkormányzati feladatok ellátásához szükséges intézményekben.	TOP 3. TOP 16. KEHOP 5.
4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:	
Tényleges megvalósítási helyszínek kiválasztása pályáztatáson keresztül történik.	
• vállalkozók • önkormányzat • üzemeltető cégek	
5. Időbeli ütemezése	
Pályáztatással, folyamatosan.	
6. Előkészítettség foka	
Eltérő előkészítettségi foka van. Egyes térségekben már vannak projektkezdemenyezések, pl: Zirc. A napelemes fejlesztés rendszerét egységesen kell megtervezni és annak a technológiáját, feltételeit tisztázni. Ezekkel a paraméterekkel kell a pályázati kiírást elkészíteni.	
7. Projektcsomag költségigénye	

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram Projektcsomag címe	
Megyei Gazdaság- és Vállalkozásfejlesztési Program – 6. Helyi termékek gyártásának és piacteremtésének ösztönzése – kézműipar, Termelői piacok, termelői polcok elterjesztése illetve a Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése	
2. Fejlesztési irány célja	
Helyi termékek gyártásának és piacteremtésének ösztönzése – kézműipar Helyi termékek piacának megteremtése, helyi és területre jellemző hagyományok őrzése, terjesztése. Fontos, hogy a régmúlt kézműves iparát – mely a megyében jelenleg is nagy hagyománnyal rendelkezik – újraélessze és terjessze. Termelői piacok, termelői polcok elterjesztése A piacok, vásárok szerepe minden egyes korban, társadalomban, a világ összes országában, településén igen jelentős. Nem csak a helyi lakosság ellátását szolgáló kereskedelmi létesítményekről van szó, annál sokkal többről. A piac formálja az adott település karakterét, arculatát, turisztikai vonzerővel bír, gazdasági erővel rendelkezik. Az emberek többsége ösztönösen törekszik arra, hogy a mai, egyre gyorsuló, és egyre inkább elszemélytelenedő világunkban, megőrizze saját településén azokat a helyeket, amelyek a személyes kapcsolatteremtés lehetőségét megadják. Az egyik ilyen hely a piac a vásárhelyek. A piacok, vásárok tartásához jogok kapcsolódtak a történelem folyamán, melyek napjainkra merev jogi szabályozásba torkolltak. A projekt(csomag) célja a termelői piac szabályrendszerének oldása mellett olyan helyek kialakítása, fejlesztése, ahol a piacra termelő (mezőgazdasági – növény, állat, konyhakert, fűszerkert, tejtermék stb....) a kézműves ipar termelői és a vásárló terméket árut cserél. Társadalmi (közösségi) és kulturális funkciók: A vidéki életformához szorosan kapcsolódó közösségi és kulturális értékek megtartásában, a falusi közösségekben megtestesülő értékek megőrzésében nyilvánulnak meg Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése Online megjelenéshez, e-kereskedelemhez kapcsolódó tanácsadás, marketing tanácsadás, piackutatás, igényfelmérés, logisztikai tanácsadás Ahhoz, hogy minél hatékonyabban és nagyobb számban tudják a kisvállalkozók termékeiket értékesíteni hazai és külföldi piacon egyaránt, szükség van korszerű, hatékony webes felületre. A projektcsomag célja, hogy minél több vállalkozónak legyen olyan online áruháza, mely megfelelő piackutatás után az értékesítést leghatékonyabban szolgálja és a termelés növekedését idézi elő. Ezzel mind a munkahelyek megtartása, mind újak létesítéséhez járul hozzá.	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	OP besorolás
Helyi termékek gyártásának és piacteremtésének ösztönzése – kézműipar Helyi termékekre koncentrálna a vidéken nagy hagyománya van a népi mesterségeknek. Ennek megfelelően fontos, hogy a népi mesterségek területén pl: fazekasság, majolika készítés, kovácsoltvas tárgyak készítése, fa tárgyak készítése és használata, csuhéfonás, himzés, nemezelés, üvegekészítés, szövés hagyományainak megőrzése. Az hagyományos tárgyak elterjesztése és azok használata rendkívül fontos. Ezek előnyeire és tartósságára külön hangsúlyt kell fektetni. A gyógynövények szedése, feldolgozása, lepárlása, alkalmazása is rendkívül fontos. A projektcsomag szakmák szerint összefogja a készítőket, helyi, tájra jellemző használati tárgyakat és azok praktikus használati területüket. Pl.: fazekasoknál a káposztasavanyító tál, vagy különböző edények csuprok. Receptekkel, miket és hogyan kell elkészíteni benne. Pl: Miért jó a fa tál és vágódeszka? Miért használjanak inkább kovácsoltvas kertkaput és tárgyakat? Miért jobb a háziszóttas? stb... Fel kell térképezni, hogy helyben illetve a megyében hol lehet azokat értékesíteni, és ezeket az értékesítési pontokat kialakítani, vagy fejleszteni. A házi lekvárokhoz egyedi csuprokat és szóttéseket lehet készíteni, hogy fogyasztás után újra lehessen hasznosítani. stb... Erre vonatkozóan először • Telephelyfejlesztés – műhelyfelújítás, korszerűsítés • Kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása	

• Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztás ösztönzés, marketing tevékenység. Helyi termékek és termékcsomagok fejlesztése. Szakmai együttműködések létrejöttének támogatása. • Helyi termékfeldolgozó, csomagoló kisüzemek fejlesztése, térségi védjegyek kialakítása. Kapcsolódó tanácsadási programok kidolgozása. • Helyi értékesítési szövetkezetek létrehozása, városkörnyéki termelő és értékesítő szövetkezetek innovatív (online értékesítés, logisztika) megoldásainak fejlesztése, szociális szövetkezetek létrehozása és fejlesztése • Értékesítési akciók támogatása, fesztiválok szervezése • Foglalkoztatás megtartása és bővítése, helyi foglalkoztatási paktumok létrehozása, gazdasági- és munkaerő piaci szereplők együttműködésének segítése • gyakornoki programok kidolgozása fiatalok számára • Későbbi Fejlesztéseket támogató szolgáltatások igénybevétele, projektfejlesztés • Beruházás, fejlesztések és szakképzés összekapcsolása projekt szinten a térségben, hosszú távú együttműködések ösztönzése • Kisipari szolgáltatások fejlesztése és ehhez kapcsolódó képzések újraélesztése • munkaerő-mobilitást, elvándorlást megakadályozó alternatív akciók támogatása: a szakemberek helyben tartása érdekében támogatott foglalkoztatás szakképzésből, felsőoktatásból kilépő szakemberek számára (szakképzés, felsőfokú képzés összekapcsolása a munkaerőpiac - duális képzés);	TOP 9 TOP 10
4. Térségi kísérleti fejlesztések támogatása, a megyei Kis és Középvállalkozások Technológiai Fejlesztését és Innovációját Támogató Program 4.1. megyei innovatív eredmények helyi hasznosításának elősegítése, innovációs eredmények disszeminációja 4.2. Tudás intenzív üzleti szolgáltatások fejlesztése: Innovációs eredmények piaci hasznosításának elősegítése, innovációs kapacitások és intézményi-üzleti szereplők összekapcsolása, belső és külső kapcsolatrendszer-, hálózat fejlesztése	TOP 6
Termelői piacok, termelői polcok elterjesztése Helyi termelői piacok kialakítása, helyi termékpolcok lehetőségének ösztönzése és megvalósítása. Elsődleges cél a piacozás hagyományának újjáélesztése békebeli hagyományok szerint. Mai világunkban egyre több emberben fogalmazódik meg az igény arra, hogy közvetlenül a termelőtől vásárolhassa élelmiszerét, természetes eredetű nyersanyagokat, lehetőleg háztáji, kiskerti termesztésből, illetve ezekből a nyersanyagokból hagyományos receptek alapján, lehetőleg vegyszermentesen, házilag vagy helyi manufaktúrákban készülő élelmiszert. Ennek az igénynek a kielégítése nagyon is egybevág azzal a szándékkal, amely a falusi közösségek jövedelemviszonyainak kedvezőbbé tétele érdekében fórumot (piacot) igyekszik teremteni a kis- és őstermelők számára, ösztönözve ezzel e tevékenységeket éppen úgy, mint a háztáji gazdálkodást. A közvetlen értékesítés amellett, hogy a vevő számára lehetővé teszi, hogy magától a termelőtől/készítőtől szerezzen információkat tápláléka minőségéről/eredetéről, az eladó számára azzal a haszonnal is jár, hogy portékájának ellenértékét teljes egészében maga realizálhatja, nem tevődik arra az idegenbe való szállítás és a kereskedelem többletköltsége. Fontos célja a kis helyi piacoknak a tehetséges kézművesek, alkotók felfedezése, portékáik népszerűsítése, értékesítése, ösztönözve ezzel a tehetség felszínre hozatalát. További fontos feladata a kis helyi piacoknak, hogy az otthonokban feleslegessé váló dolgoknak az új gazdára való találását, az újrahasznosítást. Mindezen tevékenységek egyesével és egymással kiegészítve jövedelmet, megélhetést biztosítanak a térség lakóinak. A heti rendszerességgel nyitva tartó piac elősegíti a közösség kialakulását, fórumot teremt, ahol a térségbe látogató megismerheti a táj emberét, annak tevékenységét. Ezzel turisztikai vonzerő, a turizmus élénkülése pedig újabb jövedelem forrása – vendéglátás, szálláshelyek értékesítése. Fontos szempont az is, hogy a piaci értékesítés lehetősége segíti a környezet, a táj rendezettebbé tételét, illetve a helyben történő értékesítés, a szállítás mellőzésével a környezeti károkozásra is kedvező hatással van.	TOP 3 TOP 9 TOP 10 TOP 11.

Mindezen szempontok teljes összhangban vannak a fenntartható fejlődés elvével.

A heti rendszerességgel nyitva tartó piac emberi kapcsolatokat teremt, sikerélményt hoz mind eladó, mind vevő számára, javítva közérzetünket

A helyi termékpolek kialakítására már a városokban, vagy helyi boltokban nyílik lehetőség, megfelelő üzleti szabályozás keretei között, de a helyi termékek folyamatos bevezetése és értékesítése érdekében.

Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése

ERFA

Az elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem) az árucikkek és szolgáltatások elektronikus úton - elsősorban interneten - való eladása, vásárlása, illetve cseréje. Azokat a honlapokat, amelyek fő profilja bizonyos árucikkek értékesítése, webshopnak, webáruháznak (ismertebb nevén: internetes bolt, internetes áruház, online bolt, online áruház) nevezzük.

Az e-kereskedelem alapvető elemeként meg kell teremteni az egyszerű és biztonságos rendelés lehetőségét. A világban összességében a vásárlások 90%-ának ellenértékét online bankkártyás fizetéssel egyenlítik ki, mely során megadják a bankkártya számát. Magyarországon ez az arány nem haladja meg a 10%-ot.

Ahhoz, hogy jó, és az adott termékek értékesítése szempontjából megfelelő felület legyen több kritériumnak is meg kell felelni:

- Megbízható működés. Az emberek bizalmatlanabbak az olyan áruházakkal szemben, melyek hol működnek, hol nem.
- Kialakult üzleti modellt (stratégiát) sugall-e a felület?
- Lehetőleg a legfejlettebb technológiát használja és így a hagyományos vásárlási élményhez a legjobban közelít (ilyen például amikor egy terméket az egér segítségével teljesen körbe tudunk forgatni, így minden oldalról megfigyelhetjük)
- Naprakészen frissíti a termékskáláját és lépést tart a vásárlói igényekkel, reagál az esetleges gazdasági, szociális vagy fizikai környezet változásaira.
- Kellemes a megjelenése: ízléses színvilággal, grafikákkal, fotókkal rendelkezik, nincs túlszűfolva, így a vásárlók szívesebben térnek vissza máskor is, akár néha csak nézelődni
- A megjelenített termékekből lehetőleg mindig tart raktáron, így a vásárlónak nem kell csalódnia.
- A termékei a kiszállítás után nem okoznak csalódást, működőképesek és/vagy hibátlanok.
- Vásárló-orientált működési tényezők
- A termékek vagy termékvonalak a hagyományos boltokban kaphatóknál kedvezőbb áron való árusítása
- Felhasználóbarát működési mechanizmusok (például a termékek néhány kattintással megrendelhetőek legyenek, illetve gyorsan lehessen köztük keresni)
- Motiváló tényezőket biztosítani a vásárlóknak, hogy később is itt vásároljanak (kedvezmények)
- Személyre szabott vásárlási élmény biztosítása (például a weboldal többféle színvilággal böngészhető, a korábbi vásárlások alapján olyan termékeket kínál fel, amelyek érdekelhetik a vevőt)
- Közösségi élmény érzetét nyújtja (a korábban leírt vásárlói vélemény írásának lehetősége, fórumok, esetleg chat szobák biztosítása)
- A webáruház saját image-e az egész vásárlási folyamat alatt jelen van, (például a kiszállított termék egyéni kialakítású és grafikájú dobozban érkezik)
- A vásárló képes legyen önállóan eligazodni az áruházban. Ehhez tapasztalt emberek által létrehozott menürendszert és felületet érdemes használni, illetve környezetfüggő sugók beiktatása célszerű.

Ebben a bonyolult világban sok – főleg kisebb - vállalkozásnak nincs megfelelő tapasztalat, ezért szükséges olyan szakemberek segítsége, akikkel közösen meg/kitalálhatják, a számukra legkedvezőbb és leghatékonyabb online áruház felületet.

TOP 7.

Helyi termékek gyártásának és piacteremtésének ösztönzése – kézműipar

- helyi termelők,
- Veszprém Megyei Népművészek Egyesülete
- vállalkozók
- önkormányzatok
- TDM menedzsment szervezetek
- Egyesületek

Termelői piacok, termelői polcok elterjesztése

- helyi termelők, őstermelők
- egyének
- Termelő, Értékesítő és Szolgáltató Szövetkezet, „Hangya” szövetkezetek,
- vállalkozók
- önkormányzatok
- TDM menedzsment szervezetek
- Egyesületek

Vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése

vállalkozók

5. Időbeli ütemezése

folyamatos

6. Előkészítettség foka

projektötlet

7. Projektcsomag költségigénye

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram Projektcsomag címe	
7. A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközi stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése	
2. Fejlesztési irány célja	
A projektcsomag célja óvoda, és bölcsőde épületek kapacitásbővítése érdekében épületek korszerűsítése, főzőkonyhával való felszerelése (korszerűsítése). Az épület külső-, belső felújítása, korszerű vizesblokk kialakítása, a nyílászárócsere, a tetőfelújítás, eszközökkel és játszóeszközökkel való felszereltsége (belső és udvari), óvoda udvarainak korszerűsítése. Az óvoda, a bölcsőde fejlesztésének, illetve a családi napközi kialakításának célja a kisgyermekes fiatalok helyben tartása, a település népességmegtartó képessége érdekében. Főzőkonyhák fejlesztése a komplex program részét képezi, melynek révén foglalkoztatási lehetőséget biztosít a településen. Amennyiben turisztikai célú fejlesztések is történnek a településen a főzőkonyha az ellátás biztosítására alkalmas. A főzőkonyha helyi termékkel történő ellátásának ösztönzése és kialakítása. Esetleg saját konyhakert kiépítése és üzemeltetése, helyi munkaerő bevonásával. Sok településen a családi napközi kialakítása megoldást jelent a munkavállalás lehetőségének megteremtésére.	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	OP besorolás
ERFA Jelenleg korszerűtlen óvoda vagy bölcsőde épületek felújítása, bővítése, korszerűsítése, összevont szolgáltatás fejlesztése mely révén a munkahely teremtése is megvalósul. A komplex projekthez szükséges az alkalmazandó munkaerő - a hátrányos helyzetű, főleg 50 év feletti nők -átképzése, továbbképzése. Több helyen a településen elszórtan, jelenleg korszerűtlen és energetikailag nem hatékonyan üzemeltethető épületben vannak elhelyezve a gyerekek. Fontos elem, hogy egy helyen korszerű épület kialakítás mellett lehessen bővíteni az óvodai és bölcsődei ellátást. A főzőkonyha kialakításával, fejlesztésével mind foglalkoztatási, mind ellátási gondokon enyhítenek. Az ellátás helyi termékekkel történő megoldása (saját vagy beszállítók révén) szintén a helyben megélhetés lehetőségének záloga. Ahol az óvodai, vagy bölcsődei ellátás lehetősége nem alakítható ki ösztönözni kell a családi napközik kialakítását, melynek infrastrukturális és eszközigény biztosítását támogatni szükséges. A program kiterjed a helyszínek: - fizikai állapot javítására, - a helyszínek óvodai, bölcsődei feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztésre, - családi napközi helyszínek komplex fejlesztése - munkaerő továbbképzése, képzése - helyi termékek helyi konyhára történő beszállításának kialakítása - főzőkonyha saját konyhakertről történő ellátásának kialakítása és folyamatos üzemeltetés biztosítása - főzőkonyha fejlesztése - óvoda udvarok korszerűsítése	TOP 8. EFOP 2. TOP 11. TOP 8.
4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:	
• Települési önkormányzatok • Vállalkozók, őstermelők • Egyesületek • képző szervezetek	
5. Időbeli ütemezése	

pályáztatással - folyamatos
6. Előkészítettség foka
Projektötlet szintű – több településen az óvodákra kész tervek vannak, a projekt komplex fejlesztésének összeállítása is feladat, cél a foglalkoztatás bővítése.
7. Projektcsomag költségigénye

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram Projektcsomag címe	
A munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése	
8. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó programok támogatásával - paktumok	
2. Fejlesztési irány célja	
A projekt(csomag) általános célja, a megye foglalkoztatási szintjének emelése és a munkanélküliség mérséklése, a társadalom hátrányos helyzetű tagjainak társadalmi és munkaerő-piaci integrációját, fejlessze a komplex és elemi rehabilitációt, valamint erősítse a helyi szereplők együttműködését, a társadalmi részvételt és a szolidaritást. A paktumban való együttműködések megerősítése a vállalkozások hangsúlyosabb bevonásával, ezzel új foglalkoztatást elősegítő folyamatok, atipikus foglalkoztatási formák kialakítása és elindítása lehetséges Veszprém megyében. A megyei munkaerő-piaci szereplők - munkaadók, munkavállalók, önkormányzatok, képző intézmények, civil és érdekképviselői szervek - képviselőinek széles körű együttműködésével megyei, fenntartható partnerségi hálózat létrehozása a cél, mely tematikus, kistérségi vagy egyéb területi lehatárolással jön létre. A helyi fejlesztésben és foglalkoztatásban érintett szereplők a foglalkoztatás és a megye versenyképességének emelése, valamint a helyi fejlesztések és erőforrások összehangolása érdekében együttműködnek.	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	OP besorolás
ESZA A munkaügyi szervezet legfontosabb feladata a munkanélküliség kezelése, csökkentése, illetve a gazdaság segítése a megfelelő humán erőforrás biztosítása terén. Ehhez a munkaügyi szervezet szövetségeseket keres, s találhat a „paktum” partnerségben. A vállalkozásoknak fontos, hogy gazdaságfejlesztési céljaikat ne akadályozza a megfelelően képzett és motivált szakmunkaerő hiánya. A szociális partnerek az érdekképviselői tevékenységük hatókörét és hatékonyságát fokozhatják ebben a partnerségben. A civil szervezetek kapcsolataikat, elismertségüket erősíthetik a paktum segítségével, és megjeleníthetik sajátos, de egyben társadalmilag nagyon fontos érdekeiket. A képző intézmények a partnerségben közvetlenül érzékelhetik a megrendelői oldal (cégek, munkaügyi kp.) szükségleteit. A felsőoktatási intézmények a helyi innováción alapuló kísérletek, munkaerő-piaci kutatások segítői lehetnek tudományos kapacitásuk felhasználásával. A munkaerő-piaci kínálat fejlesztése – a közvetett célcsoportokhoz kapcsolódó tevékenységek: - Toborzás, kiválasztás, a közvetett célcsoport bevonása a projektbe, problémafeltárás és diagnóziskészítés, egyéni fejlesztési tervek elkészítése - A munkaerő-piaci kereslet fejlesztése – a közvetlen célcsoportokhoz kapcsolódó tevékenységek - megyei foglalkoztatási fórum, - kistérségi foglalkoztatási fórum - projektvásár, - stb...	TOP 9. TOP 10.
4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:	
- a megyei munkaerő-piaci szereplők - kamarák - munkaügyi központok - munkaadók, - munkavállalók, - önkormányzatok, - képző intézmények, - civil - érdekképviselői szervek - felsőoktatási intézmények	
5. Időbeli ütemezése	
Pályázatok útján – folyamatos 2014-2018 között	

6. Előkészítettség foka

A foglalkoztatási paktumok az előző programozási időszakban is kialakultak, működtek, ennek a továbbfejlesztése és működtetése, minél szélesebb körben.

7. Projektsomag költségigénye

1. Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) megyei gazdaságfejlesztési részprogram Projektcsomag címe	
A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése- Térségi szintű esélyteremtő programok	
9. Ösztöndíj program a pályakezdők munkába állásának biztosítása érdekében „Befektetés a jövőbe” és a helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése	
2. Fejlesztési irány célja	
(1-2 fontosabb gazdaságfejlesztési célt szükséges meghatározni, amelyekhez később mérhető indikátorok, mérőszámok is kapcsolhatók – max. 5 bulletpont)	
Ösztöndíj program a pályakezdők munkába állásának biztosítása érdekében „Befektetés a jövőbe” Ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok: helyismeret, stb. támogatható tevékenység keretén belül olyan ösztöndíj programot szeretnénk kidolgozni. Ennek lényege, hogy megtaláljuk azon vállalkozókat, kis és közép vállalatokat, melyek speciális munkaerőt igényelnek, vagy szeretnék hosszabb távon a jó szakembereiket bővíteni, mint munkaerő.	
A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése Helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálás, facilitálás, szakértői támogatás HGF projektek megalapozásának és közösségi integrálásának támogatása - jó gyakorlatok, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása.	
A fejlesztési program szolgáltatásainak specifikálása és foglalkoztatási jó gyakorlatok összegyűjtése, elemzése, dokumentálása mellett új eredményeket hozó projektek fejlesztése és tanulmány készítése, jó gyakorlatként való publikálása. Az projekt célja a közösségépítés és helyi közösségek összetartó erejének erősítése különböző közösségfejlesztő programok révén. A közösség építés és fejlesztés sajátosságai a helyi társadalmi, gazdasági és természeti adottságok befolyásolása mellett eltérő irányokat és fejleményeket eredményezhetnek. Érdekes és tanulságos jó gyakorlatok szükségesek ahhoz, hogy a közösség építés, fejlesztés hatékony módját megtalálja egy település és hathatós segítség lehessen saját fejlesztései során.	
A jó gyakorlatok, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása között fontos, hogy megjelenjen a mezőgazdasági térség, és azok szereplői. A társadalomban a vidéki élet és az ahhoz kapcsolódó ismeretek elterjesztése (pl: állatok felnevelésével, gondozásával kapcsolatos ismeretek, a mezőgazdasági művelés módszertana, egyes termények termesztése, kiskert szakkör stb...)	
3. Fejlesztési irány rövid tartalma	OP besorolás
Ösztöndíj program a pályakezdők munkába állásának biztosítása érdekében „Befektetés a jövőbe” Egyik program egy úgynevezett vállalati ösztöndíjalap lenne. Ennél a szakiskola, egyetem vállalati partnerei támogatják a tehetséges hallgatókat. A cégek, vállalkozások nem finanszírozzák közvetlenül a hallgatók képzését, hanem elsősorban szakmai gyakorlati helyek biztosításával támogatták az iskolát. A cégeknek is érdekük, hogy jól képzett fiatalokat tudjanak alkalmazni. A cégek, vállalatok, vállalkozások saját szakmai utánpótlásukat tudják ezzel biztosítani. Többféle ösztöndíj lehet. Lenne, amelyiknél a pályázó szociális helyzetét is figyelembe veszik, más esetben pedig tanulmányi szerződést köt a támogatást felajánló vállalat a hallgatókkal.	TOP 11.
A másik program az egyetemen, szakiskolákban olyan hallgatók támogatása lenne egy program alapból - akiket tanulmányi eredmény, vállalat véleménye, esetleg szociális helyzete alapján választanak ki - akik tanulmányaik során az adott vállalkozást megismerik – időszakos, eseti, jelleggel – bejárnak, betanulnak bizonyos munkafolyamatokat. A vállalkozás szakmailag támogatja az ösztöndíjban részesülőt és vállalja, hogy végzés után legalább 1 évig folyamatosan foglalkoztatja.	
A projekt során megkeresnének vállalatokat, cégeket, szakipari vállalkozásokat. Tanulmányi szerződést a hallgatók a menedzsment szervezettel és az iskolával kötnek majd, de abban a vállalat érdekei is megjelennek. A cégek az általuk választott szakok, szakmák hallgatóit támogathatják, a hallgatók pedig később	

például szakmai gyakorlat formájában lehetnek a tanulmányaikra áldozó vállalkozások hasznára. Ha a cég pénzt hoz, akkor valamit elvárhat cserébe" A szerződés része lehet például, hogy mennyi időt kell a hallgatónak az adott cégnél dolgoznia a tanulmányai elvégzése után.

A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése

A „jó gyakorlatok” olyan, a gyakorlatban már kipróbált vagy kipróbálásra alkalmas hatékony programok, amelyeket a közösségépítésben, fejlesztésben jelenleg is alkalmaznak, és amelyek újszerű módon járulnak hozzá a különböző települési közösségek sajátos fejlődéséhez, identitásuk erősödéséhez, összetartó erejükhöz.

A megye és kistérségeinek ismerete, gazdaságának fejlesztése, a versenyképesség javításának, a növekedésnek és a területi különbségek csökkentésének is fontos területe. A megyei gazdasági működőképességéhez szükséges a munkaadói igények kielégítése, a megfelelő kompetenciákkal és mobilitással rendelkező munkaerő, a gyorsan változó munkaerő-piaci igényekre azonnal reagálni tudó munkaerő piac, képzési és szolgáltatási hálózat.

A napvilágra kerülő szükségleteket kielégíteni képes projekteket összefoglaló módon célszerű bemutatni. A megvizsgált projektek között meghatározásra kerülnek a – jó gyakorlatként - stratégiai fontossággal bíró projektek.

Egy olyan pozitív irányú cselekvés, amely:

- legyen sikeres;
- legyen innovatív;
- rendelkezzen sokszorosító hatással vagy alkalmazható lehessen más területekre is
- legyen fenntartható

Egy cselekvési minta, egy folyamat, egy módszer;

- sikeres – azt jelenti, hogy egy bizonyos célra vonatkozóan pozitív
- eredményekkel tud szolgálni
- innovatív – azt jelenti, hogy valami újat valósítottak meg. Az, hogy valami innovatív, azt is jelenti, hogy új vagy az eddig létezőktől különböző megoldásokat tud kínálni az adott szektorban, területen vagy közösségben. A megoldások lehetnek teljesen újak vagy más területekről behozott egyesített tudásokon is alapulhatnak. Az innováció megtörténhet a folyamatban (intézkedések, tartalmak, módszerek, megközelítések, eszközök), a tárgyban (új érdektérületek, új célcsoportok) vagy a kontextusban (adaptáció vagy a jelenlegi körülmények fejlesztése, hálózatok indítása);
- rendelkezzen sokszorosító hatással vagy alkalmazható lehessen más területekre – azt jelenti, hogy vagy horizontálisan látható, kommunikálható, megosztható (disszemináció) és/vagy vertikálisan integrált és alkalmazható rendszerekre és törvényekre;
- fenntartható – azt jelenti, hogy a saját működését segíti elő
 - a. megteremtette az igényt
 - b. elfogadták mint szolgáltatást
 - c. és/vagy képes a társadalom fejlesztését szolgálni

Fontos lenne az igényfelmérés után célirányos képzések szervezése, szakkörök, ismeretanyag átadó fórumok szervezése, megtartása.

TOP 11.

4. Projekt(csomag) fő kedvezményezettjei:

Ösztöndíj program a pályakezdők munkába állásának biztosítása érdekében „Befektetés a jövőbe”

- Vállalkozók, cégek
- Felsőoktatási intézmények
- szakiskolák
- képző szervezetek
- hallgatók

A helyi identitás növelése – az egyének és a lakóhely közötti kapcsolat erősítése

- egyesületek
- önkormányzatok
- vállalkozók
- kistérségi szereplők

• képző szervezetek	
5.	Időbeli ütemezése
	Pályáztatással – Folyamatos
6.	Előkészítettség foka
	Projektötlet szintű előkészítés
7.	Projektsomag költségigénye